

Халқ сўзи

Ўзбекистон —
келажаги
буюк
давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● E-mail: xalksuzi@uzpak.uz ● 2002 йил 28 декабрь, №283-284 (3111-3112)

Шанба

МОҲ: КЕЛИШУВЛАР ҲАЁТДА ЎЗ АКСИНИ ТОПМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президент Ислам Каримов «Марказий Осиё ҳамкорлиги» (МОҲ) ташкилотига аъзо мамлакатлар давлат раҳбарларининг 27 декабрь кунин Козогистон пойтахти Остона шаҳрида бўлиб ўтган саммитида иштирок этди.

Ислам Каримов ташаббуси билан Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамияти негизда тuzилган ушбу ташкилотнинг расмий таъсис ҳужжати шу йил 28 февраль кунин имзоланган эди. Кейин президентлар 6-7 июль кунлари Оқтоб (Козогистон), 5-6 октябрь кунлари эса Тожикистон пойтахтида учрашди. Остона саммити тўртинчи олий даражадаги учрашув бўлди.

Ўтган давр янги ташкилот ўз олдига қўйилган мақсадлар сари жадал оидлаётганини кўрсатмоқда. Аъзо мамлакатлар минтақадagi умумий ечим топилди керак бўлган масалаларни баҳамжўхат муҳокамга қилиб келишти, халқаро муаммоларга ёндашувлар ҳам бир-бирга мос.

Ташкилотта раислик қилётган мамлакат — Ўзбекистон Республикаси Президент Ислам Каримов Душанбе саммитидан кейин ўтган даврда баҳарилан ишларни сарҳисоб қилар экан, Тошкентда МОҲга аъзо давлатлар парламентлари раҳбарлари ҳамда ишбилармон доиралари вакилларининг форумлари ташкил этилганини кўриб жўхатдан фойдали бўлганини таъкидлади. Дарҳақиқат, дипломатлар,

ҳукумат делегацияларининг ўзаро борди-келидилари қаторида, илм-фан, маданият каби иқтисодий соҳалар намоёндаларининг ҳамкорлиги яхши ривож топган пайтда, қўнун чиқарувчилар ва тадбиркорларнинг бевосита мулоқоти шу вақтгача йўлга қўйилмаган эди.

Президентларнинг саммит якуналари бўйича қабул қилган қўшма коммюникесида ҳам ишбилармонларнинг алоқалари ўзаро иқтисодий ҳамкорликни чуқурлаштириш учун мустақам асос бўлиб хизмат қилиши, парламентлар вакилларининг мулоқоти эса, қўнунчилиги мувофиқлаштириш ва шу орқали муносабатларини янги мазмун билан бойитиши таъкидланди.

Мамлакатимиз раҳбари бундай учрашувларга мунтазамлик тусини бериш тақдирини илгари сурди.

Саммитда минтақавий хавфсизлик, Афғонистондаги вазиятга оид масалалар ҳам муҳокамга этилди. Президент Ислам Каримов мазкур мамлакатдаги вазият ҳали хотиржамликка берилмаган даражада эмаслигини алоҳида таъкидлади.

Дарҳақиқат, халқаро коалициянинг асосий ҳарбий операциялари ниҳонда етганга қарамай, Афғонистонда ҳали қуролли тўқнашувлар содир бўлиб турибди. Токио конференциясида ваъда қилинган ёрдам тўла олиномаётгани ва бошқа сабаблар бу мам-

лакатда иқтисодий барқарорликни ва марказий ҳукуматга ишончини мустаҳкамлашга тўққинлик қилиши табиий.

МОҲнинг Душанбе саммитида Афғонистондаги тикланиш ишларида ба-маслаҳат биргаликда иштирок этиш масаласи кўтарилган эди. Бу сафар ҳам Президент Ислам Каримов анжуман иштирокчилари эътиборини шу мавзуга қаратди. Айни пайтда мамлакатимиз раҳбари Афғонистон вакилларини МОҲ анжуманларида кузатувчи сифатида қатнашишга тақдир этиш мақсадга мувофиқ бўлишини таъкидлади. Афғонистон вакилларининг бевосита иштирокчида тикланиш масалалари муҳокамга қилина, нафақат бу давлатнинг салоҳияти ва имконияти тўлароқ ишга солина, балки мазкур жараёнга четдан қўшмаётган ҳиссанин самараси ҳам орта эди.

Ислам Каримов илгари сурган яна бир масала давлат chegarаларини аниқ белгила олиш ва ҳуқуқий жиҳатдан ўзаро расмийлаштириш билан боғлиқ бўлди.

Аҳамияти беқисс бўлган бу ишни, аввало, замоннинг ўзи талаб қилмоқда. Иккинчидан, минтақа мамлакатларига ҳолис назар билан қарамайди-ган айрим доиралар қўшни ўлкалар орасига нифоқ солишга уринади. Бу борада этник омиллар, сув захираларининг тақсими, коммуналхия тармоқларига оид масалалардан «ай-нуқсон» қидириш мумкин.

Мамлакатимиз раҳбари chegarани белгилаш бораберида, унга бевосита ё бивосита алоқдор бошқа масалаларни ҳам ҳал этиш мумкинлигини таъкидлади. Жумладан, божхона, солиқ, чегара зонасидаги савдо-сотик муаммоларини ечиш, хориждан келатган сифатсиз моллар оқимини тўхтатишга ҳамжўхатлик билан юриштилан ишнинг самараси катта бўлиши аниқ.

Анжуман қатнашчилари Орол инқирози, ноқўнуний миграция, уш-ган жиноятчилик, наркотиклар контрабандаси каби муаммолар, минтақимизни ядро қуролдан холи зонага айлантириш билан боғлиқ масалаларни ҳам муҳокамга қилди.

Шундай қилиб, тuzилганга ҳали бир йил тўлмаган «Марказий Осиё ҳамкорлиги» ташкилоти тuzининг ўртинчи саммитини ўтказди. Аъзо мамлакатларнинг ўзаро ҳамкорликни кенгайтиришга иштироқи ва иштилоқи кучли эканлигини яна бир бор намоён этган саммит тарихи янги ютуқлар билан бойитилган ушбу ташкилот доирасида эриштилан келишувлар ҳаётда ўз аксини топаётганидан далолат беради.

Анвар БОБОВ,
ЎзА махсус мухбири,
Тошкент-Остона-Тошкент.
СУРАТДА: учрашувдан сўра.
Абдувоҳид ТУРАЕВ олган сурат.

Лизинг — бу ижара муносабатларининг алоҳида тури. Биласиз, унда бир тараф иккинчи тарафининг тақдирини фойдаланиш учун лизинг шартномасида белгиланган шартларда мол-мулкни олади. Кўриб турганингиздек, лизинг бир вақтинч ўзида ҳам молиялаш, ҳам янги технологияларни харид қилиш масалаларини ҳал этишда ўхшашли йўқ молиявий воситадир. Хорижда бундай фаолият тури кенг тарқалган. Шунинг учун бундан уч йил муқаддам мамлакатимизда «Лизинг тўғрисида»ги Қонун қабул қилинган эди.

Олий Мажлисда

Асос бор, имконият ҳам, ижро-чи?

Ҳўш, ушбу қонун нима берди? Унинг ижроси амалда қандай кечмоқда? Кеча Олий Мажлисининг Бюджет, банк ва молия масалалари ҳамда Иқтисодий ислоҳ қилиш масалалари ва тадбиркорлик кўмиталарининг қўшма йиғилишида ана шу саволларга оидлик қиритилди. Унда «Лизинг тўғрисида»ги Қонуннинг Навоий вилоятида ижро этилиши кўриб чиқилди. Ийгилишида таъкидланганича, кейинги икки йил мобайнида вилоятда 263 та молиявий лизинг лойиҳалари амалга оширилган. Натижда 121 та ширкат, 22 та фермер хўжалиги ва 3 та машина-трактор парки жами 3,1 миллиард сўмликдан иборат 300 та турли қишлоқ хўжалик техникасини олган. Аммо вилоятдаги ақсарият хўжалик юритувчи субъектлар лизинг хизматларидан фойдаланмапти. Вилоятда лизинг хизматлари ҳатто банк томонидан берилмаган кредитга қараганда ҳам молиялаштиришининг энг қўлай усули бўлиб, у хўжалик юритувчи

субъектларнинг замонавий технологиялардан фойдаланишларини аниқ кенгайтиради. Мономики шундай экан, нега унда мазкур қонуннинг Навоий вилоятида ижроси кўнгилдагидек эмас, деган савол турғилиши табиий.

Маълум бўлишича, вилоятдаги маҳаллий ҳокимиятнинг аниқсиз йирик лизинг компанияларининг янгича муносабатлар афзалликлари этарли даражада тартиб қилмаётгани бунга сабаб бўлаётди. Далилларга қараганда, 2001 йилда мамлакатимизда лизинг операцияларининг ҳажми асосий воситаларига қўйилган инвестициялар умумий ҳажмининг атиги 2,7 фоизини ташкил этган, холос. Холбуки, ривожланган мамлакатларда бу кўрсаткич 30

фоизга, ривожланмаётган давлатларда эса 15 фоизга етди. Бундан ташқари, ҳозирги вақтда Халқаро молия уюмчаси, Европа тикланиш ва тараққиёт банки, Халқаро алоқалар бўйича Швейцария давлат қотибга, кичик корхоналар бўйича Марказий Осиё фонди каби йирик молия институтлари, шу билан бирга, мамлакатимиздаги қатор тижорат банклари республикамизнинг оқиқ ва рақобатбардор лизинг шўбабига ўз мабларларини инвестициялаш учун шай эканлигини билдиришмоқда. Демак, ҳамма тап бундай беқисс имкониятлардан тўри ва оқилона фойдаланишда қолган, холос.

Ф.САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Комиссия йиғилиши

Кеча Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш бўйича республика комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Бош вазир ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазирини, мазкур комиссия раиси Н.Юсупов олиб борди. Ийгилишида комиссия аъзолари, Қорғонистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш комиссиялари раислари ҳамда тегишли вазирлик, қўмита, компания ва корпорациялар раҳбарлари қатнашди.

Ийгилишида Самарқанд ва Сурхондариё вилоятларида фермер хўжалиқларини ташкил этишнинг мавжуд меърият ҳужжатларга мослиги, фермер хўжалиқлари фаолиятини мониторинг, уларга сервис хизмати кўрсатишининг аҳволи ва

мавжуд камчилик ҳамда муаммолар таҳлил қилинди. Таъкидландики, жойларда бу борада муайян ишлар амалга оширилмоқда. Фермерлар пахта ва галла етиштиришда фаол иштирок этиб, давлат буюртмасининг асосий қисминини таъминлашмоқда. Юқори кўрсаткичларга эришаётган ва катта иқтисодий фойда олаётган фермерлар аналитика.

Лекин ҳамма ерда ҳам аҳвол кўнгилдагидек эмас. Масалан, айрим туман ҳокимликлари томонидан фермер хўжалиги ташкил этиш бўйича аризаларни белгиланган муддатларда кўриб чиқиш, уларга вақтида жавоб бериш пайсалга солинмоқда. Айрим ҳолларда эса фермер хўжалиги тuzмоқчи бўлган шахсларнинг имкониятлари тўлиқ ўрганлмапти. Натижда улар ер олиб, ундан унумсиз фойдаланган ҳолда белгиланган режаларини барбод қилишмоқда.

Махсулотни суғурталаш бўйича тuzилган шартномаларнинг 3-5 фоизи қўнун кирган, холос. Суғуртанин бошқа турлари бўйича эса, умуман, ҳеч қандай ишлар қилинмаган. Янгидан ташкил этилган фермер хўжалиқларига бошланғич сармоя бериш борасида ҳам ишлар талаб даражасида эмас.

Комиссия йиғилишида, шунингдек, оила тузатишда ишланган бўлимаган йил якунида хўжалик ҳисобини юритиш бўйича ишлар чиқилган тавсия, ёрдамчи хўжалиқларда ердан фойдаланишининг аҳволи тўғрисидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди. Муҳокамга қилинган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат мақсадли И.Журабеков сўзга чиқди.

Ҳосил КАРИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН 2002 ЙИЛДА:

ЖАҲОН ЭЪТИРОФИ

Кун охирида, ҳафта ниҳоясида, ой якунида амалга оширган ишларнинг сарҳисоб эмас. Бундай орта назар ташлашдан мақсад — эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, йўл қўйилган камчиликларни тақдорлаш мақсадида чораларини кўришди. Янги 2003 йилни кўнун олиш арасида ҳам, табиийки, ҳар бир инсон оз эмас-кўн эмас 165 кунлик ҳаётини сарҳисоб қилди ва йилнинг янада махсулдорроқ бўлишини ният қилиб, янги йилга қадам қўйди. Шунга ўхшаш йил ниҳоясида давлат томонидан амалга оширилган ишларни сарҳисоб қилиш ҳам фойдаланган холи эмас. Тўғри, бир йил тарих олдига жуда қисқа муддат. Бирок, саноқчи кунлардан сўн мамлакатимиз тарихига айланганган бу йилни соатлар, кунлар билан эмас, балки амалга оширилган ишлар салмони, янгиликлар самараси, ислоҳотлар қўли билан ўлчиш ўрнида, бундан бири йиллик муддат бу Ўзбекистон давлати учун янада етуқ, янада салоҳият, янада куяратли бўлиш учун берилган муддат бўлиб, десак ҳатто қиймайми.

Албатта, давлатимизда йил давомида барча жаҳонларда амалга оширилган ишларини бир мақолада доирасида баён қилиш мумкин. Зеро, 2002 йилда иқтисодий ҳаётимизда ҳам, маънавий ҳаётимизда ҳам, таълим соҳасида ҳам, қўнун ижодкорлиги соҳасида ҳам, спорт соҳасида ҳам эришилган ютуқларимиз талайгина.

Бирок 2002 йил Ўзбекистон учун ташки сиебат бўлиб, бу йил Ўзбекистоннинг халқаро сиебати ўзининг сермахсул ва самарадор бўлганидан билан ажралиб турди. Фикрининг асослари учун ташки сиебат билан боғлиқ олий даражадаги учрашувларга назар ташлашнинг ўзи қийин. Айнан 2002 йилда Ўзбекистон Президентини АКШ, Япония, Козогистон, Литва, Венгрияга расмий ташриф билан борди. Айнан шу йил Германия Федерал канцлери Г.Шредер, Польша Президентини А.Квасьневский, Литва Бош ва-

зири А.Бразускас, Эрон Президентини С.Хотамий, Афғонистон ҳукуматининг раиси Х.Карзай, Украина Президентини Л.Кучма Ўзбекистонга ташриф бурди. Боз устига, энг нуфузли халқаро ташкилотларнинг биринчи раҳбарлари ҳам айнан шу йилни Ўзбекистонга ташриф бурди. Бу — БМТ Бош қотиби К.Аннан ва ЕХТТ Бош қотиби Я.Кубишварди. Ўзбекистоннинг бундай халқаро алоқалари нафақат унинг жаҳон ҳамжамиятидаги ўрнини ва халқаро майдондаги мавқенин кўрсатади, балки ички сиебатимизга ҳам кучли таъсир кўрсатувчи омил ҳисобланади. Ана шу муҳокамалардан келиб чиқиб, мақолада мамлакатимизнинг жаҳон ҳамжамияти билан алоқалари масалаларининг таҳлили билан чекланмоқчимиз.

Мустанқиликни қўлга қиритиб, Ўзбекистон учун жаҳон ҳамжамиятига эшик очилди. Ўзбекистон халқаро майдонда халқаро ҳуқуқ субъекти сифатида иш кўри бошлади. Аслида, давлатнинг суверенитети ҳам нафақат давлатнинг ўз ҳудудида мустанқил бўлишини, шунингдек, унинг халқаро муносабатларидаги мустанқилигини ҳам назарда тутди. Кунин-кеча халқаро сиебатида ютуқларимизни таъкидлаш учун мустанқилигимизни тан олган давлатлар сонини, Ўзбекистон билан дипломатик муносабатлар урнатган мамлакатлар сонини, Ўзбекистон аъзо бўлган халқаро ташкилотлар сонини кўрсатар эди. Яъни, жаҳон ҳамжамиятига тенг ҳуқуқли давлат бўлиб кириб бораётганимиздан қўнун эдик. Энди-чи? Шу вақтга Ўзбекистоннинг дунё танитган бўлса, 2002 йилда Ўзбекистон жаҳоннинг манаман деб-ган давлатлари — АКШ ва Япония томонидан стратегик ҳамкор деб тан олинди. Бу — халқаро майдонда Ўзбекистонга стратегик ҳамкор сифатида ишонини ва таъини мумкинлигининг эътирофи эмасми? Бу — Ўзбекистоннинг минтақадagi ўрни ва нуфузига ишора эмасми? Бу — қудратли давлатларнинг Ўзбекистонга ҳурмат-эътиромининг ифодаси эмасми? Бу — Ўзбекистон ташланган йил-

нинг ва сайн-ҳаракатларининг етарли давлатлар томонидан қўллаб-қувватланганига далил эмасми? Энг асосийси, бу — Ўзбекистоннинг имкониятлари, салоҳияти ва истиқболга ишонч эмасми?

Шундай экан, Президентимиз Ислам Каримовнинг ана шу жаҳоннинг энг қудратли давлатларига қилган ташрифлари таъдиротларига алоҳида тўхталиш жоиз. Ўзбекистон тарихи солномасида 11-14 марта қўнун унутилмас воқеа сифатида муҳралиб қолгани шўбабига. Чўн-ки айнан шу кунлари Ўзбекистон ва АКШ ўртасида манфатар муштараклигига асосланган, Ўзаро фойдали ва тенг ҳуқуқли шериклик ва стратегик ҳамкорликнинг тамал тоши қўйилди. Ўзбекистон — АКШ ҳамкорлигида 11 сентябрь воқеалари сабаб бўлиб, деб тuzиштиришга уринаётганлар ҳам йўқ эмас. Аслида, давлатларимиз ўртасидаги муносабатлар АКШнинг Ўзбекистон мустанқилигини тан олган кундан бошланган ва АКШ учун мушук давларда томонларнинг бирдамлиги, ҳамкорлиги ўзига хос синовдан ўтди, холос. 11 сентябрь воқеалари томонлар мустақам ва узоқ муддатли муносабатлар урнатилган манфатароқ эканликларини кўрсатди. Афсувсиз, 11 сентябрь воқеалари Ўзбекистон раҳбарининг халқаро минбарлардан туриб, инсониятнинг тероризм ва диний экстремизм сингари хавф-хатарлардан оғоқлантириб, бонг урётганида, унинг қанчалик ҳақ эканлигини тасдиқлади. Айнан Ўзбекистон машғум 11 сентябрь воқеаларига ҳам, ундан кейин ҳам ўзининг ташки сиебатидаги позициясини ўзгартирмай, уни со-биб ва изчил давом эттирганни бонс халқаро ҳамжамиятнинг эътирофи эга бўлди.

АКШнинг янги ички махсулдор ҳажминини, давлатнинг олтин захираларини салмонини еки жаҳон иқтисодиётидаги «об-хавон» белилловчилик ролини рўқат қилиб, АКШнинг салмонини асослашга ҳождат бўлмаси керак.

(Давоми 2-бетда).

«Марказий Осиё ҳамкорлиги» ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарлари учрашуви якунлари бўйича ҚЎШМА КОММЮНИКЕ

2002 йил 27 декабрда Остона шаҳрида «Марказий Осиё ҳамкорлиги» (МОҲ) ташкилотига аъзо давлатлар раҳбарларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Козогистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Президентлари МОҲ олдига турган вазифалар, биринчи навбатда, 2002 йил 5 октябрда Душанбе саммитида эришилган келишувларнинг амалга оширилиши, жумладан минтақадagi хавфсизлик, Марказий Осиёда кенг қўламли ҳамкорликни каби янада ривожлантириш мумкинлигини таъкидлади.

МОҲнинг мустаҳкамлаш ташкилотига аъзо давлатларнинг стратегик манфатарларига мувофиқ эканлиги яна бир бор қайд этилди.

Давлатлар раҳбарлари минтақавий хавфсизлик ва иқтисодий интеграциянинг барқарор

тизимини шакллантириш бўйича ҳамкорликни давом эттириш минтақадagi барқарорликни таъминлаш ва ўзаро аниқлашнинг мустаҳкамлашнинг энг муҳим йўналиши сифатида ташки сиебатидаги асосий устуворликлардан бири эканлигини таъкидлади.

Томонлар минтақадagi ҳамкорликни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун янги, замонавий ташаббусларга жавоб берадиган шакллари, усуллари ва ёндашувларини топиш зарурлигини эътироф этди.

Давлатлар раҳбарлари наркотик моддаларнинг ноқўнуний айланишига қарши кураш соҳасида биргаликда чора-тадбирлар кўриш мумкинлиги ҳамда бу муаммони ҳал этиш бўйича, биринчи навбатда, даромдалари халқаро террорчиликни қўллаб-қувватлашга сарф этилаётган наркотрафик йўллари аниқлаш ва бартариф этиш соҳасида яқин ҳамкорлик механизминини ишлаб чиқиш зарурлигини қайд этди.

Давлатлар раҳбарлари chegarаларо жиноятчилик ва ноқўнуний миграцияга қарши кураш муаммоларининг дол-

зарлигини, шу муносабат билан МОҲ мамлакатлари чегара, божхона ва солиқ хизматлари ҳамкорлигини қучайтириш ҳамда бу масалалар юзасидан кўп томонлама битим ишлаб чиқиш бўйича тегишли чораларни кўриш зарурлигини эътироф этди.

Давлатлар раҳбарлари МОҲнинг Душанбе мажлисида эришилган келишувлар ижросининг боришини ижобий баҳолайди.

2002 йил 18 ноябрда Тошкентда бўлиб ўтган МОҲ давлатлари парламентлари вакилларининг биринчи учрашуви Марказий Осиёда қатна сиебати воқеа бўлди. У парламентларо ҳамкорликни кенг ривожлантириш ва минтақа давлатлари қўнунчилигини яқинлаштиришга янги туртки берди.

2002 йил 27-28 ноябрда Тошкентда ўтказилган «Марказий Осиё ҳамкорлиги — иқтисодий интеграция жараёнини чуқурлаштириш» мавзусидаги Бизнес-форум натижалари ижобий баҳоланди. Шу муносабат билан таъкидландики, иқтисодиётларнинг реал тармоқларини МОҲ интеграция

жараёнини жалб этиш ўзаро манфатли ҳамкорликни чуқурлаштириш учун мустақам асос вазифини ўтайди.

Давлатлар раҳбарлари Халқаро Оролни кутқариш жамғармаси доирасида фаол ҳамкорликни давом эттириш ва унинг ишлари фаолаштиришга қаратилган қўшма чоралар қабул қилиш мумкинлигини кўрсатиб ўтди. Шу муносабат билан БМТ институтлари ва донор мамлакатларнинг Орол инқирози ва минтақадagi сув муаммоси ҳал этилишидан манфатардорлиги таъкидланди.

Давлатлар раҳбарлари Марказий Осиёдаги барқарорлик ва хавфсизлик Афғонистондаги вазият билан узвий боғлиқ эканлиги яна бир бор қайд эди.

Давлатлар раҳбарлари Х.Карзай бошчилигидаги марказий ҳукумат сиебатини қўллаб-қувватлаш ва жаҳон ҳамжамиятини Афғонистонни тиклаш учун молиявий ёрдам ажратиш бўйича Токио конференцияси қарорларини имкон қадар тезроқ баҳарини имкон қадар тезроқ баҳарини зарурлиги эътибор қаратишга чакўради.

Давлатлар раҳбарлари халқаро ташкилотлар доирасида халқаро сиебатнинг доллар масалалари, шу жумладан Марказий Осиёда ядро қуролдан холи зона яратиш бораёнини янада тезлаштириш бораёнини МОҲ мамлакатларининг ҳамкорлиги мумкинлигини таъкидлади. Ташки ишлар вазирликларига ядро қуролга эга давлатларнинг Марказий Осиёда ядро қуролдан холи зона яратиш тўғрисидаги Шартнома лойиҳаси бўйича билдирган тақдир ва мулоҳазаларини юзасидан Марказий Осиё давлатларининг ўзаро мувофиқ нуктаи назарини ишлаб чиқиш бораёнини ишларини фаолаштириш топишди.

Учрашува Россия Федерацияси, Туркия Республикаси ва Украина вакиллари кузатуви сифатида қатнашди.

Томонлар меҳмондўст қозоқ заминда самийий ўз дустона қабул учун Козогистон Республикаси Президентини Н.А.Назарбаевга миннатдорлик билдирди.

Остона, 2002 йил 27 декабрь.

Давоми. Боши 1-бетда.

АҚШнинг ҳарбий қурали ва бош демократик таъриби ҳам алоҳида таърифларга муҳтож бўлмас керак. Ана шундай давлат билан Ўзбекистон ўртасида «Узаро шериклик ва ҳаркорлик асослари тўғрисидаги декларация»нинг имзоланиши ташқи сийосатимизнинг энг катта ютуқларидан биридир. Бу декларацияда томонлар беш йўналишда — сийосий муносабатлар, иқтисодий алоқалар, ижтимоий мулоқотлар, ҳуқуқий соҳа ва ҳавфизлик масалаларида шериклик ва узаро ҳамкорлик қилиш ҳақида ақдешлик олдидир. Бундай шериклик Ўзбекистоннинг ҳавфизлигини мустаҳкамлаш, халқаро терроризмга қарши кураш, иқтисодиётимизни юксалтириш, эркин демократик жамият барпо этиш қабулқараларини янада мустаҳкамлаш шубҳасиз.

Президентимиз Ислоом Каримов АҚШда кимлар билан учрашди, қандай қадар берилган бўлса, ташқи сиёсатимизнинг нуфузи ҳамда сарфидини

устувор йўналишларини аниқлаб олаётган бўлади. Шу жиҳатдан, хориж сафарлари давомида давлатимиз раҳбари ҳавфизлик, мулофаз, иқтисодий масалалар билан бир қаторда ташқи сиёсат, яъни халқлар таърифида миллий дастурини амалга оширишга ҳам катта эътибор бериб, етгандаки қуралини кузатиш мумкин. Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсати ўзининг ана шу жиҳати билан ҳам бошқа мамлакатларнинг ташқи сиёсатидан фарқ қилади.

Хорижий мамлакатлар ҳам Ўзбекистонда малкалик кадрлар тайёрлаш масаласининг устувор эканлигини билиб, бунга маълум қўлламоқдалар ва бу соҳадаги ишловларнинг ҳар томонлама қўллаб-қувватлаётдилар. Босни, ташқи сиёсати эътибор — мамлакатнинг келажакдаги эътибор демакир. Ташқи тизимини ислоҳ қилиш билан боғлиқ сый-ҳақаратлар тезда даромад, фойда келтирмаслигини билис-да, ҳуқуқимизни узоқ келажакда қўллаб-қувватлаётдилар. Босни, ташқи сиёсати эътибор — мамлакатнинг келажакдаги эътибор демакир. Ташқи тизимини ислоҳ қилиш билан боғлиқ сый-ҳақаратлар тезда даромад, фойда келтирмаслигини билис-да, ҳуқуқимизни узоқ келажакда қўллаб-қувватлаётдилар.

Модиявий доиралари вакиллари-нинг юртимизда ташқи сиёсатини ўйлаш янада жадаллашди. Хусусан, 2002 йил 26-28 апрель кунлари Япония ташқи ишлар вазири катта ўринбосари С.Сигура, кун чиқар мамлакатнинг кўнрақчилик қўлини қўриқмоқда» — деган «Узлари диктатура сазоворлар. Шунингдек, Польша Республикасининг Президенти: «Ўзбекистон демократик ислоҳотлари ва бозор иқтисодиёти муносабатларида ўтишни муваффақият билан олиб бориш билан бутун Марказий Осиё худудига барқарорликни таъминлаш» — деган сўзлари таъминлаш ёки яқин кўнрақчиликнинг ҳамон эмас, балки жамондаги томонидан берилган ҳолис баҳоқдор.

Мамлакатимизда ўз ташқи сиёсатида турли минтақаларда стратегик ўрин эгаллаётган давлатлар билан алоқаларини мустаҳкамлаш экан, хавфизлик ва барқарорликни таъминлаш, ҳудудий кооперация ва ҳамкорликни ривожлантириш билан бирга, Европадаги бошқа мамлакатларнинг ҳам мамлакатимиз билан ҳамкорликни таъминлашга тўртки бўлади. Хусусан,

кўриш ниятини издор этди. А.Каванескийнинг: Ўзбекистон «атиги ўн йил аввал мустақилликни қўлга киритган бўлишига қарамай, бутун кунда мустақил ташқи сиёсат юргизишга қўриқтириш ниятини намоян қилишмоқда» — деган сўзлари диктатура сазоворлар. Шунингдек, Польша Республикасининг Президенти: «Ўзбекистон демократик ислоҳотлари ва бозор иқтисодиёти муносабатларида ўтишни муваффақият билан олиб бориш билан бутун Марказий Осиё худудига барқарорликни таъминлаш» — деган сўзлари таъминлаш ёки яқин кўнрақчиликнинг ҳамон эмас, балки жамондаги томонидан берилган ҳолис баҳоқдор.

Мамлакатимизда ўз ташқи сиёсатида турли минтақаларда стратегик ўрин эгаллаётган давлатлар билан алоқаларини мустаҳкамлаш экан, хавфизлик ва барқарорликни таъминлаш, ҳудудий кооперация ва ҳамкорликни ривожлантириш билан бирга, Европадаги бошқа мамлакатларнинг ҳам мамлакатимиз билан ҳамкорликни таъминлашга тўртки бўлади. Хусусан,

корлик ташкилотлари олдига турган муаммоларнинг умумий жиҳатларини кўрсатади. Бундай ҳамкорлик натижасида қўриқган амалий таърибларнинг ҳам марасини баъраётганини ҳам кўриш мумкин. Шунингдек, Ўзбекистоннинг мамлакатимиз билан «Марказий Осиё мамлакатлари қўли сый-ҳақаратлари билан БМТ Бош Ассамблеяси томонидан минтақавий «ядро қуришдан ҳоли зона» ташкил этиш тўғрисида қабул қилган резолюцияси ёки мазкур ташкилотнинг «оммавий қирғин қуролларни тарқатмаслик тўғрисидаги қарори фикримизнинг ҳамон ва минтақавий ҳамкорлик ташкилотларида иш-тироқи унинг миллий манфаатларига тўқиб қўйиб қолди. Бундан ташқари, НАТО билан Гинччиқ йўлида ҳамкорлик» дастури ҳамда Европаларга ҳамкорлик келтириш доирасида муносабат қўриш Ўзбекистоннинг ҳам манфаатларига мосдир. Замон ташкилотларнинг ўзгариши ва унинг талабларини муносиб жавоб бериш мамлакатимиз сийосатида бўлиши, янги ҳақиқат ва хавф-хатарларнинг олдини олиш ёки уларни баъраётган эътишда бу муҳим аҳамиятга эга.

Бу халқаро террорчиликка қарши фақат ҳамжиҳатдаги курашнинг, хавфизлик ва барқарорликни фақат ҳамжиҳатда сақлаб туриш мумкинлиги тўғрисидаги Ўзбекистон Президенти-нинг фикри ўз ташқи сиёсатида кўриқтирилади. Ўзбекистон Республикасининг узаро ҳамкорликни ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашда, хавфиз ва барқарор дунёни шакллантиришда ўз ҳиссасини қўшиб келаятиганини ўзининг сийосатида кўриқтирилади. Ўзбекистон Республикасининг узаро ҳамкорликни ва ҳамкорликни янада мустаҳкамлашда, хавфиз ва барқарор дунёни шакллантиришда ўз ҳиссасини қўшиб келаятиганини ўзининг сийосатида кўриқтирилади.

ВАТАНПАРВАРИК ОЙЛИГИ

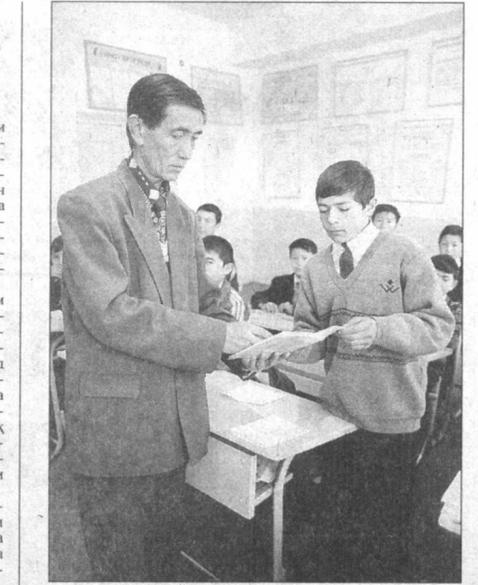
Ватан ҳимоячилари кунини муносабати билан мамлакатимизда оммавий мулофаз ва ватанпарварлик ойлигини давом этмоқда. Шу муносабат билан ишлаб чиқилган дастурда кўзда тутилган мақсад — Ёшларда ватанпарварлик, она-Ватанга муҳаббат туйғуларини юксалтириш ҳамда уларнинг ҳарбий хизматга тайёрлашдан иборат.

Тошкент вилоятида ҳам ушбу ойлик қизғин давом этмоқда. Ўзбекистон мулофазасига қўллаб-қувватлашчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Бекобод шаҳар кенгаши жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўқув муассасалари, меҳнат жамоаларида «Ватан сажлағоқ каби муқаддасдир», «Огоҳликка даъват» каби мавзуларда ўқу-рашув ва давра сўхбатлари ўтказаятир.

Мақтаб ва коллеж ўқувчилари, спорт-техника клуби аъзолари ҳарбий қисмларда бўлиб, аскарлар ҳаёти, бу ерда яратилган шарт-шароит, ҳарбийликнинг ўзига ҳо томонлари билан яқиндан танишмоқда. Ёшлар орасида спортнинг техник турлари бўйича оммавий спорт мусобақалари бўлиб ўтмоқда.

Ватанпарварлик ойлиги давомида чакриққ ёшларга Ий-гитлар — бўлажақ аскарлар вилоят «Шонли Ватан тарихи» музейига саяҳат қилиб, мамлакатимизнинг шонли тарихи, мустақил тараққий даври соҳномаси билан танишди.

Л. СУВОНОВ, ЎЗА МУХБИРИ.

Иқтисодорли ёшлар юрт келажак

Иқтисодорли ёшларни қўллаб-қувватлаш, улар ҳақида ҳамкорлик қилиш юрт келажак ҳақида қўриқтириш ва баҳоқдорлик билан раҳбарлик қилиш — интэрнети ҳам айнан шу мақсадда ташкил этилган. 2002 нафар бош таърибларнинг фахр сирлироқ сабоқ бераётир.

Бу ерда асосан аниқ фаилар бўйича иқтисодорли болалар ташқи олади. — оёдики лицей-интернат раҳбари Қўриқ Хайдаров. — Ҳар йили ташқи оладетган болаларнинг 90-95 фоизи олий ўқув юртига ўқишга қирайди. Бу биз ўқитувчиларини раҳ қўриқтирилади. СўРАТДА: Лицей-интернатнинг она тили ва адабиёти ўқитувчиси Мирзааҳмад Отабоев машғулот пайтида.

Илҳом ТўРАЕВ (ЎЗА) олган сўрат.

Самарқандлик болаларнинг халқ дипломатияси

Бельгиянинг Буствельде шаҳридаги «Бломмаерт» маданият марказида самарқандлик болаларнинг расмлар кўргазмаси очилди.

Мазкур кўрма кўргазма бир йил бурун Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

Маросимда, Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Самарқанднинг Гинччиқ ва Бирималлик музейига қўриқтирилган ёшларнинг ташқи олади билан бирга, Бельгиялик болалар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга ташқи олади ҳам таъминланди.

Сўхбат давомида Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

Маросимда, Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Самарқанднинг Гинччиқ ва Бирималлик музейига қўриқтирилган ёшларнинг ташқи олади билан бирга, Бельгиялик болалар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга ташқи олади ҳам таъминланди.

Сўхбат давомида Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

Маросимда, Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Самарқанднинг Гинччиқ ва Бирималлик музейига қўриқтирилган ёшларнинг ташқи олади билан бирга, Бельгиялик болалар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга ташқи олади ҳам таъминланди.

Сўхбат давомида Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

Маросимда, Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Самарқанднинг Гинччиқ ва Бирималлик музейига қўриқтирилган ёшларнинг ташқи олади билан бирга, Бельгиялик болалар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга ташқи олади ҳам таъминланди.

Сўхбат давомида Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

Маросимда, Ўзбекистон Республикасининг элчихонаси ва Самарқанднинг Гинччиқ ва Бирималлик музейига қўриқтирилган ёшларнинг ташқи олади билан бирга, Бельгиялик болалар учун катта тарбиявий аҳамиятга эга ташқи олади ҳам таъминланди.

Сўхбат давомида Эсперанго тилини ўрганиш бўйича халқаро уюшма билан Бельгияда бўлиб ўтган топириқланган эди. Хозирча у Тошкент билан бирорларнинг Кортейр шаҳрида, Бельгиянинг Ийрик порт шаҳарлидан бири Остенда намойиш этилди.

Табриқ ташкилотчилардан бири Роб Эбен жазулаб, шаҳарнинг марказий кўчубоқчилик очилишидан ташқи олади.

ЎЗБЕКИСТОН 2002 ЙИЛДА: ЭЪТИБОРЛИ ЭЪТИБОРИ

мақсад-мулофазлари янада ойдинлашди. Агар Ислоом Каримовнинг АҚШ Президенти Жорж Буш билан мулоқоти олий даражадаги ўқушлардан дарак берса, Қолин Пауэлд билан ўқушлар сафарда хавфизлик ва ҳарбий масалаларнинг ечимига эътибор бериб, таърибларнинг нишонидир. Жаҳон банкининг раҳбари Жеймс Вулфенсон, АҚШнинг молия вазири ва мамлакатнинг ишбилармон доиралари билан мулоқотларни иқтисодиётимизни юксалтириш йўлидаги уришлардан бири деб баҳолаш мумкин. Президентимизнинг АҚШ қишлоқ хўжалиги вазири билан ўқушларнинг нақадар аҳамият-лигини алоҳида таъкидлашда ҳожаат бўлмас керак. Шундай бўлса-да, бир рақам келти-рамиз: АҚШ қишлоқ хўжалигида меҳнатга даъват қилинган бол-лорнинг 2,5% банд бўлса-да, пахта, таълим ва турмуш шарт-шароити бўйича янада кўриқтирилади қўриқтирилади бу давлатнинг аграр соҳасига таърибларни Ўзбекистон учун қимматлидир.

Ўзбекистон Президенти Ислоом Каримовнинг АҚШга са-фарини, сўзиз, самарали, серма-жусу билан ўқушларга қўриқти-рилган бўлса, бу оқибатлардан би-ри таърибларга тўқнаш жоиз. Са-фар чоғида АҚШнинг жамоат ва ноқуimmat ташкилотлари халқаро террорга қарши кура-шга қўриққан улкан ҳиссаси учун Ислоом Каримовни «Халқаро му-қофоти билан таъриблар» шундай сўз билан таъриблар бер-ча ўқушлар Америка учун си-новли давларда уни далад қўллаб-қувватлагани учун Прези-дентимизга ташаккур изҳоридан бошланган таъкидлаш лозим. Муқофотнинг АҚШ жа-моатчилиги томонидан таъриб-этилганлиги кишини айниқса қувонтиради. Шунинг муқофот Президентиамизга Америка хал-қининг ташаккури тимиоли ва ме-хр-муқофоти изҳоридир. Бу — Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги узаро манфаати ва тенг ҳуқуқли муносабатлар асосидаги ҳам-самийий муносабатларга ўсиб ўтганлигининг нишонаси ҳамдир.

Давлатимиз раҳбарининг навабдоголи сафарини жаҳонинг айна бир пешкадан давлатлардан бири, «кўнрақчи юрт» ва «хайратлиқ мамлакат» сийосати-даги келтириш билан таъриб қилди. Тараққий бодаи ривож-ланган давлатлар билан белла-шаётган бу юртта Президенти-мизнинг ташқи сиёсати мамла-катларимиз ўртасида стратегик шериклик алоқаларига доир қўлима баёнотнинг имзоланиши билан йилнинг тоғли. Бу бобот. Президентимизнинг даврадаги ўқуш юр-тиларидан бири — Вассела уни-верситетига ташқи сиёсати, Япония-нинг иқтисодиёт, яъни ва сано-ат вазири, Япония ташқи са-вод ташкилотлари раиси, мамла-катнинг молия вазири, Япония-нинг Халқаро ҳамкорлик агент-лигини Президентини Япония-нинг ҳамкорлик банки ва кун-чиқар мамлакатининг ишбилар-мон доиралари билан ўқушлар са-фарини самарали ва серма-жусу бўлишига хизмат қилди.

Таъкидлаш жоизки, мамла-катнинг ташқи сиёсати унинг иқ-тисодиётининг узвий давоми, ажралмас қисми ҳисоблана-ди. Шу боғида хорижий дав-латлар билан қандай ҳужжатлар имзоланганлигига қараб, Прези-дентимизнинг сафар чоғида кимлар билан ўқушлар қилин-ганига қараб ҳам қайсидаги жиҳатдан ташқи ва ички сийосатимизнинг

моқда Шу боис, Ўзбекистоннинг бу соҳадаги ишловлари ҳар то-монлама қўллаб-қувватламоқда: қайсидаи мамлакат ўзининг из-дор таъриблари билан алмаши-пти, қайсидаи мамлакатлар ўз уни-верситетларида Ўзбекистон ёшларини ўқитмоқдалар, қай-сидаи мамлакатлар ўқув жиҳозла-ри билан ёрдамлашадилар, қай-сидаи мамлакатлар компютер тех-никаси билан қўллашадиган бў-лсалар, яна бир мамлакатлар та-ълим тизимидagi ишловларга тран-слар ақратяптилар. Умуман олганда, бундай сийосат таълим соҳасига хорижий сар-мояларнинг жалд келири кели-шини таъминламоқда.

Жаҳоннинг ривожланган, етакчи мамлакатлари, АҚШ, Япония, Германия, Корея ўз ма-вқеллари ва манфаатларидан келиб чиқиб, сайёрамизнинг турли минтақаларидagi мамла-катлар билан ўқушларни таъри-бларини қўриқтирилади. Ўзбеки-стонга ҳамкор сийосатида таъ-лим юн қайи сайи мустаҳкамла-наётганлигидан далолатдир. Энг бо-ообу ташкилотлар раҳбарла-рининг мамлакатимизга ташқи-лик билан ўқушларни қўриқти-рилади. Ўзбекистонга ҳамкор сий-осатида таълим юн қайи сайи мустаҳкамла-наётганлигидан далолатдир. Энг бо-ообу ташкилотлар раҳбарла-рининг мамлакатимизга ташқи-лик билан ўқушларни қўриқти-рилади. Ўзбекистонга ҳамкор сий-осатида таълим юн қайи сайи мустаҳкамла-наётганлигидан далолатдир.

Жаҳон банки Президенти Ж.Вулфенсоннинг 11-13 апрель кунлари бўлган ташқи сиёсати Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Шу йилда масаланинг му-ҳим жиҳатида эътибор қара-тириш жоиздир. Мазмуни, му-стақилликка эришган ҳар қандай мамлакат дастлаб дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари бил-дан алоқаларга алоҳида аҳамият беради. Бу ички ва ташқи сий-осатини узаро унғуликка қўри-дан мамлакат манфаатларига мос ҳолисдир. Лекин вақт ўти-ши билан, мустақилликни муста-ҳкамлаш ўрта бўйинда ривож-ланган бўлишига қарамай, бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади. Бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади. Бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади.

Америка — Ўзбекистон ички тўмонлама муносабатлари-нинг энг ривожланиши билан мамла-катимизнинг иқтисоди-ти таъриб қўриқтирилади. Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Марказий Осиёда қандай ва барқарор ҳамкорлик таъини си-сати АҚШ ҳуқуқати ташқи си-сати фаолиятининг асосий му-вофиқлиги бўлади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади.

Дунёнинг бошқа энг ривож-ланган мамлакатлари, хусусан Япония, Германия сийосати ва

Швейцария, Бельгия, Норвегия, Швеция каби ривожланган мамла-катлар юқори даражадаги ва-киллари Ўзбекистонда бўлиш-ди, узаро муносабатларга доир фой-далар мулоқотларини амалга оширдилар.

Юқоридаги фактлар шун-дан далолат берадики, дунёнинг катта иқтисодий, ҳар-бий, сийосий ва дипломатик ну-фузга эга мамлакатлари Ўзбеки-стонга стратегик шерик ва ҳам-кор сийосатида баҳолаш реал са-марга беради. Бундай катта эъти-бор ўз-ўзиндан бўлган таъ-лим соҳасига хорижий сар-мояларнинг жалд келири кели-шини таъминламоқда.

Жаҳон банки Президенти Ж.Вулфенсоннинг 11-13 апрель кунлари бўлган ташқи сиёсати Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Шу йилда масаланинг му-ҳим жиҳатида эътибор қара-тириш жоиздир. Мазмуни, му-стақилликка эришган ҳар қандай мамлакат дастлаб дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари бил-дан алоқаларга алоҳида аҳамият беради. Бу ички ва ташқи сий-осатини узаро унғуликка қўри-дан мамлакат манфаатларига мос ҳолисдир. Лекин вақт ўти-ши билан, мустақилликни муста-ҳкамлаш ўрта бўйинда ривож-ланган бўлишига қарамай, бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади. Бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади.

Америка — Ўзбекистон ички тўмонлама муносабатлари-нинг энг ривожланиши билан мамла-катимизнинг иқтисоди-ти таъриб қўриқтирилади. Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Марказий Осиёда қандай ва барқарор ҳамкорлик таъини си-сати АҚШ ҳуқуқати ташқи си-сати фаолиятининг асосий му-вофиқлиги бўлади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади.

Дунёнинг бошқа энг ривож-ланган мамлакатлари, хусусан Япония, Германия сийосати ва

ласининг халқ манфаатларига мосдир таъминланди.

Ўзбекистон Республикасининг халқаро обу-эътибори ошиб бораётганлигини яна бир далили шунки, турли минтақалардаги мамлакатлар юқори доира-лар вакилларининг мамлакатимизга ташқи сиёсатидаги барқарорлик ва хавфизлик парвати о-фиятда қаралётганини аниқла-ди. Хусусан, Россия ташқи иш-лар вазири И.Ивановнинг 9-10 январдаги, Тожикистон Бош вазири А.Қодирнинг 12 февралдаги, Литва Бош вазири А.Бра-зускиснинг 18-20 февралдаги, Афғонистон ҳуқуқати Раиси Х.Карзайнинг 4-5 мартдаги, Эрон Президенти С.Хотамийнинг 26-28 апрелдаги ташқи си-ёсати мамлакатимизга таълим соҳасига хорижий сар-мояларнинг жалд келири кели-шини таъминламоқда.

Мустақилликка эришган мамлакатлар — Украина, Мол-дова каби мамлакатлар билан ўқушларни қўриқтирилади. Ўзбекистонга ҳамкор сийосатида таълим юн қайи сайи мустаҳкамла-наётганлигидан далолатдир. Энг бо-ообу ташкилотлар раҳбарла-рининг мамлакатимизга ташқи-лик билан ўқушларни қўриқти-рилади. Ўзбекистонга ҳамкор сий-осатида таълим юн қайи сайи мустаҳкамла-наётганлигидан далолатдир.

Жаҳон банки Президенти Ж.Вулфенсоннинг 11-13 апрель кунлари бўлган ташқи сиёсати Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Шу йилда масаланинг му-ҳим жиҳатида эътибор қара-тириш жоиздир. Мазмуни, му-стақилликка эришган ҳар қандай мамлакат дастлаб дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари бил-дан алоқаларга алоҳида аҳамият беради. Бу ички ва ташқи сий-осатини узаро унғуликка қўри-дан мамлакат манфаатларига мос ҳолисдир. Лекин вақт ўти-ши билан, мустақилликни муста-ҳкамлаш ўрта бўйинда ривож-ланган бўлишига қарамай, бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади. Бу билан би-рта ўз ички ва ташқи сийосатида ўзгаришлар бўлади.

Америка — Ўзбекистон ички тўмонлама муносабатлари-нинг энг ривожланиши билан мамла-катимизнинг иқтисоди-ти таъриб қўриқтирилади. Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Марказий Осиёда қандай ва барқарор ҳамкорлик таъини си-сати АҚШ ҳуқуқати ташқи си-сати фаолиятининг асосий му-вофиқлиги бўлади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади. АҚШ ҳарбий до-нари билан қўриқтирилади.

Дунёнинг бошқа энг ривож-ланган мамлакатлари, хусусан Япония, Германия сийосати ва

Швейцария, Бельгия, Норвегия, Швеция каби ривожланган мамла-катлар юқори даражадаги ва-киллари Ўзбекистонда бўлиш-ди, узаро муносабатларга доир фой-далар мулоқотларини амалга оширдилар.

Юқоридаги фактлар шун-дан далолат берадики, дунёнинг катта иқтисодий, ҳар-бий, сийосий ва дипломатик ну-фузга эга мамлакатлари Ўзбеки-стонга стратегик шерик ва ҳам-кор сийосатида баҳолаш реал са-марга беради. Бундай катта эъти-бор ўз-ўзиндан бўлган таъ-лим соҳасига хорижий сар-мояларнинг жалд келири кели-шини таъминламоқда.

Жаҳон банки Президенти Ж.Вулфенсоннинг 11-13 апрель кунлари бўлган ташқи сиёсати Ўзбекистоннинг жаҳон иқтисоди-га интеграциялашганлигига янги саҳифа бўлди. Шу йил 28-30 ноябрь кунлари Европа Тараққий ва тик-ланган банкни Президенти Ж.Лемернинг сафаридан сўнг бу соҳада янги ўзгаришлар кўриқтирилди.

Шу йилда масаланинг му-ҳим жиҳатида эътибор қара-тириш жоиздир. Мазмуни, му-стақилликка эришган ҳар қандай мамлакат дастлаб дунёнинг энг ривожланган мамлакатлари бил-дан алоқаларга алоҳида аҳамият беради. Бу ички ва ташқи сий-осатини узаро унғу

Ўзбекистон Республикасининг Конституциявий Қонуни

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида

I. УМУМИЙ ҚОНДАЛАР

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади
Ушбу Қонуннинг мақсади Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати (будан буён матнда Сенат деб юритилади) мақомини белгилаш, Сенат фаолиятини ташкил этишга ва унинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси (будан буён матнда Қонунчилик палатаси деб юритилади) ҳамда бошқа давлат органлари билан ўзаро ҳамкорлигига доир муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Сенат
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати (юқори палатаси) ҳудудий вакиллик палатасидир. Сенат аъзолари (сенаторлар) Қорақалпоғистон Республикаси Жўрғорғи Кенгеси, вилоятлар, туманлар ва шаҳарлар давлат ҳокимияти вакиллик органлари депутатларининг тегишли қўшма мажлисларида мазкур депутатлар орасидан яширин овоз бериш йўли билан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан тенг миқдорда — олти кишидан ташкилланади.

Сенатнинг ўн олти нафар аъзоси фан, санъат, адабиёт, ишлаб чиқариш соҳасида ҳамда давлат ва жамият фаолиятининг бошқа тармоқларида катта амалий тажрибага эга бўлган ҳамда алоҳида хизмат кўрсатган энг обрўли фуқаролар орасидан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тайинланади.

Сенат иши ялпи мажлисларга (будан буён матнда мажлислар деб юритилади) ва унинг қўмиталари мажлисларига тўпланадиган сенаторлар фаолиятига асосланади.

Сенатда ҳудудий мансубликка кўра ҳамда сиёсий ёки бошқа асосда гуруҳлар тузишга йўл кўйилмайди.

3-модда. Сенат фаолиятининг ҳуқуқий асослари
Сенат фаолиятининг тартиби Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ва бошқа қонунлар билан белгиланади.

4-модда. Сенат таркибини шакллантириш
Сенатни шакллантириш тартиби "Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни ва бошқа қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

5-модда. Сенатнинг ваколат муддати
Сенатнинг ваколат муддати — беш йил.
Ваколат муддати тугагач, Сенат янги чақириқ Сенати иш бошлашга қадар ўз фаолиятини давом эттириб туради.

6-модда. Сенат аъзоси
Сайлов куни йигирма беш ёшга тўлган ҳамда камида беш йил Ўзбекистон Республикаси ҳудудида муқим яшаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароси Сенат аъзоси бўлиши мумкин.

Айни бир шахс бир пайтнинг ўзида Сенат аъзоси ва Қонунчилик палатаси депутати бўлиши мумкин эмас.
Сенат аъзоси дахлсизлик ҳуқуқидан фойдаланади. У Сенатнинг розилигисиз, Сенат мажлислари оралиғидаги даврда эса, Сенат Кенгашининг розилигисиз жиноий жазога тортилиши мумкин эмас.
Сенат аъзосига унинг сенаторлик фаолияти билан боғлиқ харажатлар белгиланган тартибда қопланади.

Сенат аъзосининг ваколатлари қонунда назарда тутилган ҳолларда ва тартибда муддатидан илгари тугатилиши мумкин.

Сенат аъзолари Сенатда доимий асосда ишлашлари мумкин. Сенатда доимий асосда ишловчи сенаторларнинг сони сенаторлар умумий сонининг тўртдан биригача бўлган миқдорда белгиланади. Улар сенаторлик ваколатлари даврида илмий ва педагогик фаолиятдан ташқари ҳақ тўланадиган бошқа турдаги фаолият билан шуғулланишлари мумкин эмас.

Сенат аъзосининг мақоми қонун билан белгиланади.

7-модда. Сенат ҳужжатлари
Сенат ўзининг ваколатларига киритилган масалалар юзасидан, шунингдек, палатанинг ички фаолиятини ташкил этиш масалалари юзасидан қарорлар қабул қилади.

Сенат умумий сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ва бошқа масалалар юзасидан баёнотлар ва мунозаботлар билан чиқиши мумкин, улар палатанинг қарори билан расмийлаштирилади.

Сенат қарорлари, ушбу Қонунда назарда тутилган ҳолларни истисно этганда, Сенат аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қабул қилинади.

II. СЕНАТ ВАКОЛАТЛАРИ ВА ФАОЛИЯТИНИНГ ТАШКИЛИЙ ШАКЛЛАРИ

8-модда. Сенат ва Қонунчилик палатасининг биргаликдаги ваколатлари
Сенат ва Қонунчилик палатасининг биргаликдаги ваколатлари куйидагилардан иборат:

- 1) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини қабул қилиш, унга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;
- 2) Ўзбекистон Республикасининг конституциявий қонунлари ҳамда қонунларини қабул қилиш, уларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш;
- 3) Ўзбекистон Республикасининг референдумини ўтказиш тўғрисида ва уни ўтказиш санасини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилиш;
- 4) Ўзбекистон Республикаси ички ва ташқи сиёсатининг асосий йўналишларини белгилаш ҳамда давлат стратегик дастурларини қабул қилиш;
- 5) Ўзбекистон Республикаси Конституциясига биноан Ўзбекистон Республикасининг ҳокимият тармоқлари тизимини ҳамда қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимияти органларининг ваколатларини белгилаш;
- 6) Ўзбекистон Республикаси таркибига янги давлат тузилмаларини қабул қилиш ва уларнинг Ўзбекистон Республикаси таркибидан чиқиши ҳақидаги қарорларни тасдиқлаш;
- 7) бож, валюта ва кредит ишларини қонун йўли билан тартибга солиш;
- 8) солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни жорий қилиш;
- 9) Ўзбекистон Республикасининг маъмурий-ҳудудий тузилиши масалаларини қонун йўли билан тартибга солиш, чегараларини ўзгартириш;
- 10) туманлар, шаҳарлар, вилоятларни ташкил этиш, тугатиш, уларнинг номини ҳамда чегараларини ўзгартириш;
- 11) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетини қабул қилиш;
- 12) давлат мукофотлари ва унвонларини таъсис этиш;
- 13) Ўзбекистон Республикаси Президентининг вазирликлар, давлат қўмиталари ва бошқа давлат бошқарув органларини тузиш ҳамда тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;

14) Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясини тузиш;

15) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири, унинг биринчи ўринбосари ва ўринбосарлари номзодларини кўриб чиқиш ва тасдиқлаш.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан тасдиқланади;

16) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили ва унинг ўринбосарини сайлаш;

17) Ўзбекистон Республикаси Ҳисоб палатасининг ҳисоботини кўриб чиқиш;

18) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикасига ҳужум қилинганда ёки тажовуздан бир-бирини муҳофаза қилиш юзасидан тузилган шартнома мажбуриятларини бажариш зарурати туғилганда уруш ҳолати эълон қилиш тўғрисидаги фармонини тасдиқлаш;

19) Ўзбекистон Республикаси Президентининг умумий ёки қисман сафарбарлик эълон қилиш, фавқулодда ҳолат жорий этиш, унинг амал қилишини узайтириш ёки тугатиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;

20) Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларини ратификация ва денонсация қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

21) Ўзбекистон Республикаси Конституциясида назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга ошириш.

Палаталарнинг биргаликдаги ваколатларига кирадиган масалалар, қоида тариқасида, аввал Қонунчилик палатасида, сўнгра Сенатда кўриб чиқилади.

9-модда. Сенатнинг мутлақ ваколатлари
Сенатнинг мутлақ ваколатлари жумласига:

- 1) Сенат Раисини ва унинг ўринбосарларини, қўмиталарнинг раисларини ва уларнинг ўринбосарларини сайлаш;
- 2) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судини сайлаш;
- 3) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Олий судини сайлаш;
- 4) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судини сайлаш;
- 5) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг раиси ва унинг ўринбосарларини тайинлаш ҳамда уларни лавозимдан озод этиш;
- 6) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унинг ўринбосарларини тайинлаш ҳамда уларни лавозимдан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;
- 7) Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати раисини тайинлаш ва уни лавозимдан озод этиш тўғрисидаги фармонларини тасдиқлаш;
- 8) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикасининг чет давлатлардаги дипломатик ва бошқа вакилларини тайинлаш ҳамда уларни лавозимдан озод этиш;
- 9) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг раисини тайин-

лаш ва уни лавозимдан озод этиш;

10) Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Сенат аъзосини дахлсизлик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;

11) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг тақдимида биноан Сенат аъзосини дахлсизлик ҳуқуқидан маҳрум этиш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш;

12) Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг, Ўзбекистон Республикаси Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раисининг, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисининг ҳисоботларини эшитиш;

13) Регламентни ҳамда ўз фаолиятини ташкил этиш ва палатанинг ички тартиб-қоидалари билан боғлиқ масалалар юзасидан бошқа қарорларни қабул қилиш;

14) сиёсий, ижтимоий-иқтисодий ҳаёт соҳасидаги у ёки бу масалалар юзасидан, шунингдек, давлат ички ва ташқи сиёсати масалалари юзасидан Сенат қарорларини қабул қилиш кирати.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан мансабдор шахсларни Сенат томонидан сайлаш, тайинлаш ҳамда уларни лавозимдан озод этиш тартиби Сенат Регламентини белгиланади.

10-модда. Сенат мажлиси
Сенат фаолиятининг ташкилий шакли унинг мажлисидир.
Сенат мажлислари заруратга қараб, лекин йилга камида уч марта ўтказилади.

Сенатнинг биринчи мажлиси Сенат таркиб топганидан кейин бир ойдан кечиктирмай Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси томонидан чақирилади.

Сенатнинг биринчи мажлисини Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясининг Раиси очади ва Сенат Раиси сайлангунга қадар унда раислик қилади.

Сенатнинг навбатдан ташқари мажлиси Ўзбекистон Республикаси Президенти, Сенат Раиси тақлифига биноан ёки Сенат аъзолари умумий сонининг камида учдан бир қисми тақлифига биноан чақирилиши мумкин.

Фақат Сенат мажлисларида Ўзбекистон Республикаси қонунлари маъқулланади ҳамда Сенат ҳужжатлари қабул қилинади.

Сенат ва унинг органлари мажлисларида Ўзбекистон Республикаси Президенти, Қонунчилик палатаси Спикери, Бош вазир, Вазирлар Маҳкамасининг аъзолари, Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди, Олий суди, Олий ҳўжалик суди раислари, Бош прокурор иштираётган эштилари мумкин.

Сенат мажлисига давлат органлари ва нодавлат нотижорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимлар, матбуот органларининг, телевидение, радио ва бошқа оммавий ахборот воситаларининг вакиллари тақлиф қилиниши мумкин.

Сенат мажлислари очик ва ошкора ўтказилади. Зарурат бўлганда, Сенат ёпик мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.
Сенат мажлисларини ташкил қилиш ва ўтказиш тартиби Сенат Регламентини белгиланади.

11-модда. Сенат ва Қонунчилик палатасининг қўшма мажлислари

Сенат ва Қонунчилик палатасининг қўшма мажлислари Ўзбекистон Республикаси Президенти қасамёд қилганда, Ўзбекистон Республикаси Президенти мамлакат ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг, ички ва ташқи сиёсатининг муҳим масалалари юзасидан нутқ сўзлаганда, чет дав-

латларнинг раҳбарлари нутқ сўзлаганда ўтказилади. Палаталарнинг келишувига мувофиқ қўшма мажлислар бошқа масалалар юзасидан ҳам ўтказилиши мумкин.

Палаталарнинг қўшма мажлиси очик ва ошкора ўтказилади.

Палаталарнинг қўшма мажлиси, агар унда тегишинча Сенат аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари умумий сонининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади.

Палаталарнинг қўшма мажлисларида, агар қўшма мажлисда бошқача қоида белгиланган бўлмаса, Қонунчилик палатаси Спикери ва Сенат Раиси навбатма-навбат раислик қилади.

Палаталарнинг қўшма мажлисида эшитилган масалалар муҳокамаси натижалари асосида палаталарнинг қўшма қарори қабул қилиниши мумкин. Бунда овоз бериш, қоида тариқасида, алоҳида-алоҳида ўтказилади.

12-модда. Парламент сўрови
Сенат ва Сенат аъзоси давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахсларига уларнинг ваколатларига кирадиган масалалар юзасидан асосланган тушунтириш бериш ёки нуқтаи назарини баён қилиш талаби билан парламент сўрови йўллашга ҳақли.
Парламент сўровига жавобни давлат ҳокимияти ва бошқаруви органларининг мансабдор шахслари Сенат Регламентини белгиланган муддатларда Сенат мажлисларида берадилар.

13-модда. Сенат Раиси
Сенат Раиси Сенат таркиб топганидан кейинги биринчи мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президентининг тақдимида биноан Сенат аъзолари орасидан яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Сенат ваколати муддатига сайланади. Сенат Раислигига номзод кўрсатиш ва сайлаш тартиби Сенат Регламентини белгиланади.

III. СЕНАТ РАИСИ ВА УНИНГ ЎРИНБОСАРЛАРИ. СЕНАТ КЕНГАШИ, ҚЎМИТАЛАРИ ВА КОМИССИЯЛАРИ

Сенат Раиси ўз вазифасини бажариш даврида сиёсий партия ва ҳаракатларга аъзоликни тўхтатиб туради.
Сенат Раиси Сенат қўмиталарининг таркибига сайланиши мумкин эмас.
Сенат Раиси яширин овоз бериш орқали сенаторларнинг учдан икки қисмидан кўпрогининг овози билан қабул қилинган Сенат қарорига биноан муддатидан илгари чақириб олиниши мумкин.

Сенат Раиси ўз ваколатига кирадиган масалалар юзасидан фармоишлар чиқаради.

14-модда. Сенат Раисининг ваколатлари
Сенат Раиси:

- 1) Сенат ва унинг Кенгаши мажлисларини чақиради, уларда раислик қилади;
- 2) Сенат муҳокамасига киритилган масалаларни тайёрлашга умумий раҳбарлик қилади;
- 3) Сенат маъқуллаган қонунларни имзолаш учун Ўзбекистон Республикаси Президентига юборади;
- 4) Сенат қўмиталари ва комиссияларининг фаолиятини мувофиқлаштириб боради;
- 5) Ўзбекистон Республикаси қонунларининг ва Сенат қарорларининг ижроси устидан назоратни ташкил этади;

**Ўзбекистон Республикасининг
Конституциявий Қонуни**

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида

(Давоми. Боши 3-бетда.)

6) Сенат Раисининг ўринбосарлари ўртасида вазифаларни тақсимлайди;
7) парламентларо алоқаларни амалга ошириш ишларига ҳамда халқаро парламент ташкилотлари иши билан боғлиқ Сенат гуруҳларининг фаолиятига раҳбарлик қилади;
8) Сенат матбуот органларининг уставларини ва тахрир хайъатлари таркибини ҳамда уларнинг ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;
9) Кенгаш билан келишилган ҳолда Сенат матбуот органларининг бош муҳаррирларини тайинлайди ва уларни лавозимидан озод қилади;
10) Сенат матбуот органларининг фаолиятига раҳбарликни амалга оширади;
11) Қонунчилик палатаси, бошқа давлат органлари, чет давлатлар, халқаро ва бошқа ташкилотлар билан ўзаро муносабатларда Сенат номидан иш қўлади;
12) Сенат ва унинг Кенгаши қарорларини имзолайди;
13) Сенат девони фаолиятига раҳбарликни амалга оширади, сенаторлар ва Сенат девони ишлаши учун зарур харажатлар сметаларини тасдиқлайди;
14) Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, ушбу Қонун ва Сенат Регламентини назарда тутилган бошқа ваколатларни амалга оширади.
Сенат Раиси ўзининг ваколатига тааллуқли масалаларни Кенгаш муҳокамасига киритишга ҳақли.

15-модда. Сенат Раисининг ўринбосарлари

Сенат Раисининг ўринбосарлари Сенат аъзолари орасидан яширин овоз бериш орқали сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан Сенат ваколати муддатига сайланади. Сенат Раисининг ўринбосарлигига номзодлар кўрсатиш ва сайлаш тартиби Сенат Регламентини белгилайди.

Сенат Раисининг ўринбосарлари ўз вазифаларини бажариш даврида сиёсий партиялар ва ҳаракатларга аъзоликни тўхтатиб туради.

Сенат Раисининг ўринбосарлари Сенат кўмиталарининг таркибига сайланиши мумкин эмас.

Сенат Раисининг ўринбосарлари Сенат Раисининг топшириғига биноан унинг айрим вазифаларини бажаради ва Сенат Раиси йўқлигида ёки ўз вазифаларини амалга ошириши мумкин бўлмаган ҳолларда унинг вазифасини бажариб туради.

Сенат Раисининг ўринбосарларидан бири Қорақалпоғистон Республикасининг вакили бўлади.

16-модда. Сенат Кенгаши

Сенат фаолиятини самарали ташкил этиш, палата кўмиталари ишини мувофиқлаштириб бориш, кун тартиби юзасидан тақдирлар тайёрлаш, қонунларни дастлабки тарзда кўриб чиқишни ташкил этиш мақсадида Сенат Кенгаши тузилади.
Сенат Кенгаши палата мажлислари оралиғида заруратга қараб туланади.

Сенат Кенгашининг таркибига Сенат Раиси, унинг ўринбосарлари ва кўмиталарининг раислари кирди.
Сенат Кенгаши ўз ваколатига кирадиган масалалар юзасидан аъзолари умумий сонининг кўпчилик овози билан қарорлар қабул қилади.

17-модда. Сенат кўмиталарини сайлаш

Сенат муҳокамасига киритилган масалаларни дастлабки тарзда кўриб чиқиш ва тайёрлаш, Ўзбекистон Республикаси қонунлари ҳамда Сенат томонидан қабул қилинадиган қарорларнинг ижросини назорат қилиш учун Сенат шаклланди.

рат қилиш учун Сенат шаклланди. Нидан кейин унинг ваколатлари муддатига сенаторлар орасидан раис, унинг ўринбосари ва аъзолардан иборат таркибда кўмиталар сайланади.

Сенат кўмиталарининг барча аъзолари тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар.

Кўмита таркибига сайланмаган сенатор унинг ишида маслаҳат овози ҳуқуқи билан иштирок этишга ҳақли.

Сенат кўмиталари Сенат олдида масъул ва унга ҳисобдордир.

18-модда. Сенат кўмиталарининг ваколатлари

Сенат кўмиталари:

1) Қонунчилик палатаси томонидан Сенатга маъқуллаш учун топширилган қонунлар юзасидан хулосалар беради;

2) ўзининг ваколатларига кирадиган масалалар юзасидан ўз ташаббуси билан ва Сенатнинг топшириғига биноан Сенат ҳужжатлари лойиҳаларини ишлаб чиқади;

3) қонунни мажлис кун тартибига киритиш ёки унинг устида ишлашни давом эттириш ёхуд асосланган ҳолда уни рад этиш тўғрисида Кенгашга тақдирлар киритади;

4) Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджетни лойиҳаси юзасидан хулосалар ва тақдирлар беради;

5) давлат органлари ва бошқа ташкилотлардан, мансабдор шахслардан ҳужжатларни, эксперт хулосалари ва бошқа хулосаларни, статистика маълумотлари ва бошқа маълумотларни талаб қилиб олади;

6) Қонунчилик палатаси томонидан киритилган қонунларни кўриб чиқиш бўйича ишчи гуруҳлари тузади, уларнинг таркибига давлат органлари ва нодавлат ноижорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимларни, ҳўжалик юридувчи субъектларнинг раҳбарларини жалб этади;

7) киритилган Ўзбекистон Республикаси қонунлари, шунингдек, Сенат томонидан қабул қилинаётган қарорлар матнига ўзгартиш ёки қўшимчалар киритиш юзасидан тақдирлар тайёрлайди;

8) давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари раҳбарларининг Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Сенат ҳужжатлари ҳамда кўмиталарнинг қарорлари улар томонидан қандай бажарилаётгани ҳақидаги ахборотларини эшитади.

19-модда. Сенат кўмиталарининг ишини ташкил этиш

Сенат кўмиталари ишни ўз режаларига, шунингдек, Сенат, унинг Раиси ва Кенгаши топшириқлари ҳамда тавсияларига мувофиқ ташкил этади.

Сенат кўмиталарининг фаолияти тартиби Сенат Регламентини белгилайди.

20-модда. Сенат кўмиталарининг мажлислари

Сенат кўмиталарининг мажлислари Сенат мажлислари оралиғида заруратга қараб ўтказилади.

Сенат кўмиталарининг мажлислари, агар уларда кўмита аъзоларининг камиди ярми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади.

Сенат кўмиталарининг мажлислари очик ўтказилади. Зарурат бўлганда Сенат кўмиталари ёпиқ мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.

Кўмиталарнинг мажлисларига давлат органлари ва нодавлат ноижорат ташкилотларининг, илмий муассасаларнинг вакиллари, мутахассислар ва олимлар, матбуот органларининг, телевидение, радио ҳамда бошқа оммавий ахборот воситаларининг вакиллари тақдир қилиниши мумкин.

21-модда. Сенат кўмиталарининг қарорлари

Сенат кўмиталари кўриб чиқилган масалалар юзасидан кўмита жами аъзоларининг кўпчилик овози билан қарорлар қабул қилади.

Сенат кўмиталарининг давлат органларига юборилаётган қарорлари улар томонидан кўриб чиқиши шарт, натижалари ёки қўрилган чоралар тўғрисида, агар қарорда бошқача қанда белгиланган бўлмаса, узоғи билан бир ойдан кечиктирмай хабар қилиниши керак.

22-модда. Сенат комиссиялари

Сенат муайян вазифаларни бажариш учун комиссиялар тузиши мумкин.

Комиссиялар Сенат мажлисида сенаторлар орасидан тузилади. Айни пайтда комиссияни тузишдан қўзланган мақсад ва унинг ваколатлари белгиланади.

Комиссиялар ўз фаолиятини зиммасига юклатилган вазифалар бажарилганидан кейин ёки Сенатнинг қарорига биноан муддатидан илгари тугатади.

Комиссияларни ташкил этиш ва уларнинг фаолияти тартиби Сенат Регламентини белгилайди.

IV. ҚОНУНИ КўРИБ ЧИҚИШ. КЕЛИШУВ ТАРТИБИ- ҚОНУНЛАРИ

23-модда. Қонуннинг Сенат кўмитаси томонидан дастлабки тарзда кўриб чиқиши

Қонун Сенатга келиб тушганидан кейин Сенат Раиси уни дастлабки тарзда кўриб чиқишни амалга оширадиган масъул кўмитани белгилайди.

Қонунни дастлабки тарзда кўриб чиқиш натижалари асосида масъул кўмита қонун юзасидан хулоса қабул қилади.

24-модда. Қонуннинг Сенат мажлисида кўриб чиқиши

Сенат масъул кўмитанинг хулосасини олганидан кейин қонунни муҳокама қилади ва уни маъқуллаш ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Қонун Сенат томонидан сенаторлар умумий сонининг кўпчилик овози билан маъқулланади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясини, унга киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларни, Ўзбекистон Республикасининг конституциявий қонунлари ҳамда уларга киритилган ўзгартиш ва қўшимчаларни маъқуллаш учун сенаторлар умумий сонининг учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози талаб қилинади.

Овоз бериш очик ёки яширин бўлиши мумкин.

Овоз беришнинг шакли ва усули тўғрисидаги қарор Сенат томонидан Сенат мажлисида ҳозир бўлган сенаторларнинг кўпчилик овози билан очик овоз бериш орқали қабул қилинади.

Сенат томонидан рад этилган қонун Қонунчилик палатасига қайтарилади.

25-модда. Келишув комиссияси

Сенат томонидан рад этилган қонун юзасидан Сенат ва Қонунчилик палатаси юзага келган келишмовчиликларни бартараф этиш учун Сенат аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари орасидан тенглик асосида келишув комиссиясини тузиши мумкин.

Келишув комиссиясининг ҳар бир палатадан кўрсатилган аъзолари ўз таркибидан кўпчилик овоз билан комиссиянинг ҳамраисини сайлайди.

Келишув комиссияси қонуннинг ягона матнини ишлаб чиқиш мақсадида Сенатнинг ҳар бир эътирозини алоҳида-алоҳида кўриб чиқади. Келишув комиссияси қонуннинг Сенат эътироз билдирмаган айрим моддалари тахририни ўзгартириш тўғрисида, агар бундай ўзгартиришни Сенатнинг тақдирлари асосида ишлаб чиқилган қонун моддаларининг тахрири тақозо этадиган бўлса, қарор қабул қилишга ҳақли.

Келишув комиссияси ишнинг натижалари юзасидан келишмовчиликларни бартараф этиш бўйича тақдирларни ўз ичига олган хулоса қабул қилинади.

Келишув комиссиясини тузиш тартиби, комиссиянинг таркиби ва иши Регламентда белгиланади.

26-модда. Қонунчилик палатасида қайта кўриб чиқилган қонуннинг Сенат томонидан маъқулланиши

Келишув комиссиясининг тақдирлари қабул қилинган тақдирда, қонун Қонунчилик палатасида одатдаги тартибда қайта кўриб чиқиши лозим ва у маъқуллаш учун Сенатга юборилади.

Агар Сенат илгари рад этилган қонунни қайта кўриб чиқишида уни келишув комиссиясининг тахририда маъқулламаса, қонун рад этилган ҳисобланади ва у Қонунчилик палатасига қайтарилиши керак.

27-модда. Қонунни имзолаш ва уни эълон қилиш

Сенат маъқуллаган қонун имзоланиши ва эълон қилиниши учун Ўзбекистон Республикаси Президентига ўн кун ичида юборилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан қонун ўттиз кун ичида имзоланади ва эълон қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Президентини қонунни ўз эътирозлари билан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига қайтаришга ҳақли.

28-модда. Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан қайтарилган қонуннинг Сенатга қайта кўриб чиқиши

Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан қайтарилган ва Қонунчилик палатаси томонидан маъқуллаш учун Сенатга қайтадан киритилган қонунни Сенат кўриб чиқиб, уни маъқуллаш ёки рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

Агар қонун аввалги қабул қилинган тахририда Сенат аъзолари умумий сонининг камиди учдан икки қисмидан иборат кўпчилик овози билан маъқулланса, Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан ўн тўрт кун ичида имзоланиши ва эълон қилиниши керак.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ҚАРОРИ

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Қонунини амалга киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий Қонуни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига наватдаги сайлов ҳамда Сенатни шакллантириш яқунлари асосида амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати (Ў.Султонов) ўз қарорларини «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Сенати

V. ЯҚУНЛОВЧИ ҚОНДАЛАР

29-модда. Сенатни тарқатиб юбориш
Сенат Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистон Республикаси Конституциявий суди билан бамаслаҳат қабул қилган қарори асосида куйидаги ҳолларда тарқатиб юборилиши мумкин:

Сенат таркибидан унинг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда ёки у бир неча марта Ўзбекистон Республикаси Конституциясига зид қарорлар қабул қилган тақдирда;

Сенат билан Қонунчилик палатаси ўртасида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг нормал фаолиятига таҳдид солувчи ҳал қилиб бўлмайдиган ихтилофлар юз берганда.

Сенат тарқатиб юборилган тақдирда уч ой мобайнида унинг янги таркиби шакллантирилади.

Сенат фавулодда ҳолат жорий этилган даврда тарқатилиши мумкин эмас.

30-модда. Сенат Регламенти

Сенат, унинг органлари ва мансабдор шахслари фаолиятининг тартиби Сенат Регламентини белгилайди.

31-модда. Сенат девони

Сенат, унинг органлари ва сенаторлар фаолиятининг ташкилий, ахборот, моддий-техника таъминоти ни Сенат девони амалга оширади.

Сенат девони тузилмаси, шпталари, ходимларининг меҳнат ҳақи миқдори ва моддий-техника таъминоти, шунингдек, уларнинг ишлаши учун зарур харажатлар Сенат Раиси томонидан тасдиқланади.

Сенат девони ходимларининг меҳнатга оид муносабатлари Сенатнинг ваколати муддатига боғлиқ бўлмайди.

Сенат девони юридик шахс ҳисобланади.

Сенат девонининг ташкил этилиши ва фаолияти тартиби Сенат Раиси томонидан тасдиқланадиган Низомда белгиланади.

32-модда. Сенат фаолиятини молиялаштириш

Сенат фаолиятини молиялаштириш Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

33-модда. Сенатнинг матбуот органлари

Сенат ўз матбуот органларига эга бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 12 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2002 йил 12 декабрь.

«ИПАК ЙЎЛИ»

АКЦИЯДОРЛИК ИННОВАЦИЯ ТИЖОРАТ БАНКИ ЖАМОАСИ

Ўз миждозлари,
акциядорлари
ва юртдошларимизни
кириб келаётган
Янги йил билан самимий қутлайди!

*Янги йил хонадонингизга бахт-саодат,
хушайдингиз ва фаровонлик олиб келсин!
Юртимиз билан, оловимиз доимо
муваффақ бўлсин!
Барча бошлаган ишларингизга қилган
зафарлар тилаймиз!
Янги йилнинг кўриниш бўлсин,
азиз юртдошлар!*

AVIA LEASING

«Авиализинг»

АВИАКОМПАНИЯСИ

Ўзбекистон аҳолисини
кириб келаётган

Янги йил билан!

муборакбод этади!

Барчага тинчлик-
хотиржамлик, бахт-
саодат ва фаровонлик
тилаймиз!

*Азиз
юртдошлар!*

Акциядорлик тижорат

«ТУРОН»

банки жамоаси

Ўз миждозлари, акциядорлари
ва бутун мамлакатимиз
аҳолисини кириб келаётган

*Янги — 2003 йил
билан*

самимий қутлайди!

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат
тилаймиз. юртимиз равнақи йўлидаги
бунёдкорлик ишларингизга улкан
зафарлар ёр бўлсин!

«Турон» банки — сизнинг ишончли ҳамкорингиз!

Ўзбекистон Республикаси
давлат-тижорат

«ХАЛҚ БАНКИ»

азиз динёримиз
аҳлини кириб келаётган
Янги — 2003 йил
билан самимий қутлайди.

*Янги йилда обод маҳаллаларимиз хонадонларига
тинчлик-осойишталик, кўринишларига
шодлик, дастурхонларига тўқин-содимлик
ва оилавий бахт тилайди.*

*Кириб келаётган Янги йилда
муваффақиятлар
доимо ҳамроҳ
бўлсин!*

«ХАЛҚ БАНКИ» — сизнинг оилавон банки!

Юрт мадҳи

Ардоқлар ҳар битта фидойи жонини,
Боболардан мерос шуҳратини, шонини,
Келажаги буюк Ўзбекистонини
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Тонларга менгезган уй, ҳаёлини,
Узи яратмажак истиқболини,
Эркин қайтиб берган истиқлолини
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Олислардан келган йўл босиб узок,
Ўз сўзин бировга бермаган мутолқ.
Эззулик йўлини ёритган чироқ,
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Дилларга жо қилдик орзу, ниятини,
Қайтадан тикладик кўп қадриятини,
Муштақиллик берган имкониятини
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Ҳар вақт фарқлай олган ёлғондан чинни,
Ҳеч қачон сотмаган эътиқод, динни,
Ватан деб қон кеккан Жаҳониддинни,
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Жаҳонгир курашди адолат учун,
Ғанимдан олоди ҳамшира учин,
Мир Ҳазрат курсатди заковат кучин
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Булутлар тўсолмас кўёшимизни,
Синовлар енголмас бардошимизни,
Эл-юртим деб ёнган Юртбошимизни
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Баралла янграган мадҳиям, созим,
Дунёда акс-садо берган овозим,
Жаҳоний сафларда обрў-эълозим,
Бугун ҳамма билар, жаҳон билади.

Исмоил ТҮХТАМИШЕВ.

Азиз Ватандошлар!

АТБ «АВИАБАНК»

сизларни кириб келаётган

Янги — 2003 йил билан

тич қалбдан муборакбод этади!

Янги йил айёми кунларида энг эзгу ниятларингиз амалга ошсин, уйларингиздан бахт ва омад аримасин, қалбларингиз севги ва қувончга тўлсин!

Биз Ватанимизнинг гуллаб-яшнашига ўз ҳиссамизни қўшаётганимиздан мамнунмиз.

2002 йил — Қарияларни кадрлаш йили

Қисмат

Хотиралар... Киши кексайган сайин хотиралар гирдобидан чиқиши қийин бўларкан. *Файрати жушиб турса-да, кўп юмушга кучи етмагач, турсам, ўтирсам, дам олсам ҳаёлидан болалиги, турмуш қийинчиликлари, азиятли кунлар нари кетмайди. Қизиги шундаки, биз тенгилар вақти келса кеча тановул қилган овқатимизни эслолмаймизу, аммо улар ҳаммасини меридан сиритгача хотирлашадим. Еки ёш ўтган сайин хотиралар шу даражада тиниқлашармикан-а...*

Хайри ая Ҳасанова билан уршанишда шу уй-фиқрлар ҳаёлимдан ўтди. Ая саксон бешини қоралаб, олти нафар қизлари, бир ўғиллари, невар, эварларига қуйиқач она, суюклик ойнак, меҳрибон бувижон бўлганга қалар қанча сувар оқиб ўтди, не-не воқеалар соқиб бўлмади, дейсиз. Лекин у киши ҳаммасини бирма-бир сузлашди, айниқса, падари бузруквори ҳақидати хотираларини гапиринишдан зарчмайди, зерикмайди. Ки-тоб жонивондиги Куръонни Каримни ҳар гал қўлига олганида аста ўқиб, эъзолаб қўзларига суртурган, отажонининг исини туйгандек сезади. Қулқоқлари остида отасининг қироат билан Куръон ўқитган овози янграгандек бўлади. Бир онларинг шаҳид кетган, курбон бўлган, улариданг аълоларинг фожиади қисмати аяни тинч қўймайди. Яна ҳаёл олиб қочади...

Аянинг оталари — Ҳасанқори Пулатқўжаев асли сиб-зорлик. Унинг тўқ онларинг фарзанди бўлган. Улар Ғиштқўриққа катта дала-ҳовлида, боғда яшаган. Пулатқўжи бува ўғлининг айниқса, тил урганини ҳасанга алоҳида эътибор берган. Ҳасанқори ака Абулқосим мадрасасида тахсил олган, Бухоро мадрасасини тугатган. Уз даврининг ўқимини, маърифатпарвар, илғор кишиларидан бири сифатида араб, форс, инглиз, француз, немис, рус тилларини мукамал билган. Кўп ўқиган ва уққан инсон бўлган. У киши жуда сахий, одамхон бўлиб, ёрдам сўраб келганларни ҳеч қачон умидсиз қолдирмаган. Вақти-вақти билан мол сўйиб, маҳалладаги бева-бечораларга ош-сув қилиб бераркан. Унда тансиқроқ овқат қилинса, албатта кўни-кўшинга илин-наркан.

30-йиллари ер ислоҳоти даврида ўзига тўқ бой, бадавлат онлар қулқ қилина бошлади. Бундан Пулатқўжаевлар оиласи ҳам «бенасиб» қолма-

ди. Мол-мулк — уй, боғ мусодара этилиб, улар Украинанинг Каховка қишлоғига сургун қилинади. Тасодиф билан онла ярим йўлдан орқага қайтарилади. Лекин Ғиштқўриқдаги жойлар алдақачон мусодара этилганда. Бутун боши-бир онла деярли кўчада қолади. Фақат яхши одамларнинг меҳрибонлиги, оқибати туйфайли уларга мўъжазгина бўлса-да, бошпана топилади. Дард бир келса қўшалоқ кезади, дейишгани рост экан. Оғир аҳволдаги онла бошига яна мусибат тушади. Ҳасанқори аканинг энг қичик укаси хотинига паранжисини ташлашга руҳсат бергани учун ваҳ-шайларча ўдирилади. Орадан кўп ўтмай, 1933 йили яна бир жигари Киргизистоннинг Уш шаҳрига оилас билан қочиб кетишга мажбур бўлади. Бундай беадоликларга чидай ол-маган Пулатқўжи бува 1934 йили бандаликни бажо келти-ради. Кўп ўтмай Олинобону бунин ҳам фарзандларини, чол-нинг доғини кўтаролмай, бу ёруғ оламини тарк этади. Худди шу кезлари ёш Хайрихонни почмаси — Зухра онасининг турмуш ўртоғи Муҳиддин Тур-сухқўжаев (у Ўзбекистоннинг Москвадаги вақли бўлиб иш-ларини) Москвага — ўқинига олиб кетади. У бу ерда рус тилини урганади, умумтаълим курсини битиради. Тошкентга қайтган, ишчилар факультети-да, тўқимачилик комбинати қошлаган курсда тахсил олади. 1936 йили эса Тиббиёт ин-ститутига ўқини кирди. Бироқ орадан бир йил ўтмай ҳамма учун севилим бўлган Ҳасанқори Пулатқўжаев усти-дан чакув бўлиб, уни бир ке-чадаёқ олиб кетилади. Ушан-да Хайрихон ун тўқиз ёшда эди.

Отанимиздан айрилиб қолганимиз дарди етмагани-дек, — ҳикоя қилади ая, — кўча-кўйда юрганимизда одамлар қўлларини бизиз қилиб, бизни кўрсатишар, бу

рихоннинг тўйи бўлади. Турмуш ўртоғи — Махтум Пулатов махсус хизмат генерал-майори лавозимини ишлаган, оқ-қорани танийдиган, сий-сатни тушунадиган киши эди. Хайри онанинг изтиробларини ҳис этган, қайин отасига илхоси баланд кувё кейинча-лик кўп йиллар мобайнида қатор идораларга мурожаат қилиб, унинг тақдирин билан қизикади. Бироқ ҳеч ердан тайинли, далил-исботли гап эшитмайди. Йиллар ўтиб, Ҳасанқори Пулатқўжаевнинг оқланганидан хабар топишди, холос. Турмуш-турмушчилик экан, Хайрихон ҳам отаси до-ғда кўз-кўз оқари қўлади. Кетма-кет фарзандлар туғилди. Қизлари, яққаю елғиз ўғлини ҳар гал бағрига боса-нида Фотима-Зухрадан кейин бир неча йиллар ўтиб, орзи-қиб, интиқлик билан қутил-ган фарзанд бўлгани учунми отасининг «ишонган тоғим» деб эрқалашларини эслайди.

Тўғри, ая отасининг тақдирин, қисмати ҳақида гапирини-дан, сузлашдан чўчириди. — Эшитганимиз ел очиб, ел ёпган пайтлар бўлган, — дейди ая томоғи қақраганидан қисқа-қисқа йўталиб. — Бойлиқни ҳам кўрлик, камбағалликка ҳам яшадик. Лекин, назаримда, биз-ларни оғир бир юк босиб ту-рарди. Ортиқча «қимирлай» ол-мас, дардимизни бўлишолмас-дик. Ҳар бир қадимиз, иш тутумимиз назоратда эди. Ай-ниқса, ўзбек оилаларининг тақдирини «катта ер оғалари — катта оғалар» ҳал қилишга ҳеч чидай олмасдим. Энг оғирини шунда эдикки, бир оиладан бир киши қамалса, онла аъзолари, қариндош-уруларининг деярли бари таъқиб остига олинар, қолганлари эса хавф-хатарда яшарди. Бунинг ўз оиламиз бо-шига тушган мусибатлардан кели-б чиқиб айтганман. Ҳамма-сига чидадик. Энди-чи, ҳозир-чи ҳаётимиз жаннат-ку дегим келади. Тўғри, ҳаётга паст-ба-лаңа, ўқир-чўқирлар, аччиқ-чучуқлар бўлади. Бунинг ҳаёт ҳаёт эмас. Шукр қилган, чидаган юзга қимай қолмайди. Ўзбек-нинг юзга қимайиши шу эмас-ми? Қўнғилдагини бемалол ай-таётгани, бемалол ишлайгани озода бўлганидан эмасми? Шу босма ҳамшира эркиликка нима сени, дейман ўзимга ўзим. Ху-дога шукр, болаларимнинг ҳам-маси ўқимини, олим, чет эл-ларда бўлиб қайтишпти. Булар мени эъзолаб, нонини ё билан едирса, ёқинини қийдирса, бу-юргани шу-да, айлана.

Хайри аяга мусибатли кун-ларнинг янчили воқеаларини, хотираларини эслаш нечоғли мушкул бўлганини сезиб қий-ин эмасди. Лекин барбир хо-тираларни эслаб ая анча енгил тортгандек, уларни қозғога ту-шинини эшитганда эса неча йиллик изтироблари орқанда қолгандек бўлди...

Умидо ФАЙЗИЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Хикмат

Такаббурилик зиёндуру, ундан андиша қилғил, Мулойим бўл одамга, камтарлик пеша қилғил.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚҮМИТАСИ

ОШХОНА ЖИҲОЗЛАРИ ВА ИССИҚЛИК ҚОЗОНЛАРИ

ХАРИС ҚИЛИНГА ТЕНДЕР ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Тақдирлар шу йилнинг 31 декабрига қабул қилинади.

Маълумотлар олиш учун қуйидаги телефонлар орқали мурожаат этиш мумкин: 120-76-58, 120-76-98, коммуторатор: 120-76-00, ички телефонлар: 26-82, 26-84.

«ХАЛҚ СЎЗИ»

НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: **Аббосхон УСМОҲОВ**

Тахрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров, Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, М. Мираломов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И. Худойёров, И. Шогўломов, О. Қанпбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), У. Хошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхоналар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89;
Котибият 133-10-28; Эълолар 136-09-25.

ЎЗДАУ Банк

Ўзбекистон халқини ҳамда ўз мижозларини кириб келаётган

Янги — 2003 йил билан

муборакбод этади!

Барчангизга тинчлик-тотувлик, сихат-саломатлик, бахт-саодат, оилангизга қут-барақа ва жамики эзгу ишларингизда улкан зафарлар тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясига қарашли иммунология илмий-тектириш институти директори **Руслан РҮЗИБӨКҮЕВИН**нинг бевақт вафот этганини туйфайи марҳумнинг онла аъзолари ва яқинларига, институт жа-мосига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Ахборот технологиялари университети жамоаси университет маънавият ва маърифат ишлари бўйича биринчи проректори **Неъматилла Мўминова** оиласи Муъазам ая **МҮМИНОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Рўйсатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 1172, 27016 нусахада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.

Қозғоқ битими А—2
Газета ИВМ компьютерга терилди ва операторлар **Жамида ТОҒАЕВ** ва **Ақбар БОЛТАЕВ** томонидан саҳифаланди.

Тахририятга ҳажми 5 қоғоздан ибид материаллар қабул қилинмайди.

Т-Тижорат материал

● **МАНЗИЛИМИЗ:**
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Қ. Эшматов.
Навбатчи — М. Жонихонов.
Мусахҳиҳ — Ш. Машраббоев.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топириш вақти — 21.00

Тоширилади — 23.10 1 2 3 4 5 6